

Preses relīze

Luksemburgā, 2016. gada 7. aprīlī

Lauksaimnieku ienākumi: Komisijas rīcībā nav “pienācīgu datu”, uzskata ES revidenti

Jaunajā Eiropas Revīzijas palātas ziņojumā secināts, ka Eiropas Komisijas sistēma, ar kuru tā vērtē, kā ES kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) pasākumi atbalsta lauksaimnieku ienākumus, nav pietiekami labi izstrādāta un tai ir nozīmīgi trūkumi. Attiecīgi, kā vērtē revidenti, nav pienācīgu datu, kas apliecinātu, ka KLP atbalsts lauksaimnieku ienākumiem efektīvi un lietderīgi sekmē tās mērķu sasniegšanu.

No 2014. līdz 2020. gadam aptuveni 270 miljardi EUR jeb trešdaļa no ES budžeta tiks tieši vai netieši izlietota lauksaimnieku ienākumu atbalstam. Ar to ir plānots sekmēt dzīvotspējīgu pārtikas ražošanu visā ES un palīdzēt lauksaimniekiem saglabāt pietiekami augstu dzīves līmeni.

Saskaņā ar jaunajiem KLP noteikumiem Komisijai ir jāvērtē, kāda ir lauku saimniecību subsīdiu ietekme attiecībā pret to mērķiem. Revidenti pārbaudīja, vai Komisijas izmantotā darbības rezultātu novērtēšanas sistēma attiecībā uz lauksaimnieku ienākumiem bija labi izstrādāta un vai vajadzīgie statistikas dati bija pienācīgi definēti un pietiekami kvalitatīvi. Viņi secināja, ka šī sistēma nebija pietiekami labi izstrādāta un ka datiem bija būtiski ierobežojumi.

*“Šie galvenie rādītāji, uz kuriem Komisijai jābalsta savs novērtējums, nav pietiekami ticami un nav pietiekami skaidri saistīti ar KLP pasākumiem,” teica par šo ziņojumu atbildīgā Eiropas Revīzijas palātas locekle **Rasa Budbergytė**. “Kādi tie ir tagad, tie nav izmantojami, lai parādītu, vai subsīdijas ir panākušas iecerēto mērķi un samazinājušas starpību starp lauksaimnieku un citu sabiedrības grupu ienākumiem.”*

Revidenti uzskata, ka nav reprezentatīvu datu par lauku mājsaimniecību rīcībā esošajiem ienākumiem un nav uzticamas sistēmas lauksaimniecības ienākumu salīdzināšanai ar ienākumiem citās nozarēs, kas būtu vajadzīga, lai pamatotu atbalstu lauksaimniekiem. Tāpat ne Komisija, ne dalībvalstis vienmēr nebija nodrošinājušas, ka tiek izmantoti pienācīgas kvalitātes dati. Atsevišķu KLP pasākumu neskaidro mērķu un bāzes datu trūkuma dēļ ir grūti novērtēt, vai pasākumi sasniegs tiem izvirzītos mērķus.

Revidenti apmeklēja sešas dalībvalstis, kuras kopā veido vairāk nekā pusi no Eiropas lauksaimniecības bruto pievienotās vērtības, un lauksaimnieki šajās dalībvalstīs saņem vairāk nekā pusi no ES lauksaimniecības budžeta līdzekļiem, galvenokārt tiešo maksājumu veidā. Šīs valstis ir: Vācija, Spānija, Francija, Nīderlande, Polija un Rumānija.

Šī preses relīze sagatavota, lai sniegtu kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas pieņemto īpašo ziņojumu.

Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē: www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – preses sekretārs T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

Revidenti ieteica Komisijai

- izveidot aptverošāku sistēmu informācijas sniegšanai par lauksaimnieku rīcībā esošajiem ienākumiem un to salīdzināšanai ar ienākumiem citās tautsaimniecības nozarēs;
- pilnveidot lauksaimnieku ienākumu novērtēšanas instrumentus, lai to potenciālu varētu labāk izmantot;
- nodrošināt, lai lauksaimnieku ienākumu analīzes pamatā būtu rādītāji, kas ņem vērā pašreizējo situāciju lauksaimniecībā, un pietiekami un konsekventi dati par visiem KLP atbalsta saņēmējiem. To varētu panākt, izveidojot sinerģijas starp esošajiem administratīvajiem datiem vai pilnveidojot citus piemērotus statistikas instrumentus;
- uzlabot pašreizējos lauku saimniecību ienākumu statistikas datu kvalitātes nodrošināšanas pasākumus, ko noteikušas dalībvalstis.

Sākot ar nākamo plānošanas periodu, Komisijai ir

- jānosaka atbilstoši darbības mērķi un bāzes dati, ar kuriem var salīdzināt KLP pasākumu izpildi;
- jāpapildina sava pašreizējā novērtējumiem paredzētā rezultātīvo rādītāju sistēma ar citiem būtiskiem un kvalitatīviem datiem, lai novērtētu sasniegtos rezultātus;
- un jānovērtē, cik efektīvi un lietderīgi ir lauksaimnieku ienākumu atbalstam izstrādātie pasākumi.

Piezīmes izdevējiem

Galvenie ES līmenī pašreiz pieejamie instrumenti lauksaimnieku ienākumu novērtēšanai ir ekonomikas pārskati lauksaimniecībā (EPL) un lauku saimniecību grāmatvedības datu tīkls (LSGDT). EPL ir Komisijas galvenais statistikas avots lauksaimnieku ienākumu uzraudzībai makroekonomikas līmenī. Tomēr to potenciāls vēl nav pilnīgi izmantots, un tie nesniedz pietiekamu informāciju par svarīgiem faktoriem, kas saistīti ar lauksaimnieku ienākumiem un ar lauksaimniecības ekonomisko vērtību kopumā. LSGDT sniedz datus par lauku saimniecību ienākumiem, bet tam ir ierobežojumi: par ienākumiem pieejamā informācija ir nepilnīga un tajā nav iekļauti daudzi ES maksājumu saņēmēji.

Gan attiecībā uz EPL, gan LSGDT Palāta konstatēja nepilnības Komisijas un dalībvalstu īstenotajā pārvaldībā un secināja, ka datu kvalitātes nodrošināšanas procedūras vēl nebija pilnībā efektīvas. Tas ierobežo Komisijas spēju parādīt, kādā mērā ES pasākumi lauksaimnieku ienākumu atbalstam ir sasnieguši tiem izvirzītos mērķus.

Īpašais ziņojums Nr. 1/2016 *“Vai Komisijas sistēma darbības rezultātu novērtēšanai attiecībā uz lauksaimnieku ienākumiem ir labi izstrādāta un balstīta uz pamatotiem datiem”* ir pieejams 23 ES valodās.